

Zaključci i preporuke
sa prvog sastanka Odbora za stabilizaciju i
pridruživanje između EU i Bosne i Hercegovine
(BiH)

Brisel, 17. decembar 2015.

Uopšteno

1. Odbor je u skladu sa članom 10. Poslovnika usvojio Odluku broj 1/2015 kojom se uspostavlja pododbori i posebne grupe. Ovom odlukom je uspostavljeno sedam pododbora i Posebna grupa za reformu javne uprave te je precizirana njihova struktura i zadaci.

Predpristupna i reformska agenda

2. Evropska unija je pozdravila usvajanje Reformske agende BiH za period 2015-2018 i Akcionog plana o glavnim socio-ekonomskim reformama na svim nivoima vlasti. Istaknuto je da je Vijeće ministara ispunilo 17 od ukupno 33 mjere na državnom nivou u saradnji sa entitetima.
3. Evropska unija je pozdravila namjeru BiH da intenzivira napore na provedbi koraka i zahtjeva sadržanih u zaključcima Vijeća iz 2014. i 2015. godine, potrebnih za podnošenje zahtjeva za članstvo. Da bi EU razmatrala zahtjev za članstvo potrebno je postići značajan napredak u provedbi reformi.
4. Evropska unija je podsjetila da je efikasan mehanizam koordinacije neophodan za približavanje, provedbu i primjenu prava EU kao i za uspješno zajedničko djelovanje sa EU. Podstakla je BiH da unaprijedi saradnju između parlamenata na nivou države, entiteta i Distrikta Brčko.
5. Evropska unija je izrazila velika očekivanja u pogledu prilagođavanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH nakon pristupanja Hrvatske EU u skladu sa ustanovljenim principom tradicionalne trgovine, što je prihvatilo Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje 11. decembra 2015. godine kao osnovu za obostrano prihvatljivo rješenje. Potrebno je što prije nastaviti pregovore između BiH i Evropske komisije.
6. Evropska unija je izrazila ozbiljnu zabrinutost u pogledu priprema za održavanje referenduma o pravosuđu u Republici Srpskoj, čime bi se ugrozilo jedinstvo, suverenitet i teritorijalni integritet BiH. Time bi se takođe doveli u pitanje naponi koji se ulažu u poboljšanje socijalno-ekonomskog položaja svih građana u BiH kao i dalji napredak ka pristupanju EU. Probleme koji postoje u pravosuđu BiH potrebno je rješavati kroz strukturirani dijalog o pravosuđu.

Reforma javne uprave

7. Evropska unija je izrazila žaljenje što BiH još uvijek nema čvrst cjelodržavni i finansijski održiv okvir za reformu javne uprave, koji bi imao političku podršku, kao ni odgovarajući program reforme upravljanja javnim finansijama.
8. Evropska unija je pozvala nadležne vlasti da ubrzaju napore u pogledu cjelokupnog reformskog procesa budući da je to ključni prioritet reformske agende, kao i pristupanja

EU.

9. Evropska unija izuzetno žali što politizacija državne službe i dalje predstavlja problem koji nadležne institucije nisu riješile na adekvatan način i izražava svoju duboku zabrinutost u pogledu skorih dešavanja u oblasti zakonodavstva o državnoj službi, posebno u Federaciji Bosne i Hercegovine. Evropska unija podstiče BiH da što prije uspostavi profesionalan sistem državne uprave koji će biti zasnovan na evropskim principima javne uprave, odnosno efikasnosti, odgovornosti i transparentnosti.

Vladavina zakona

10. Evropska unija je pozdravila usvajanje Strategije za reformu sektora pravde u BiH kao i ministarski sastanak i mjere provedbe planirane početkom 2016. godine, te podstakla BiH da u potpunosti iskoristi tehničku pomoć EU.
11. Evropska unija je konstatovala da se saradnja BiH sa Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i dalje ocjenjuje kao zadovoljavajuća u većini oblasti. Evropska unija je ponovila da je sveobuhvatna provedba Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina i dalje prioritet, s ciljem blagovremenog procesuiranja svih predmeta uključujući one koji se odnose na seksualno ili rodno zasnovano nasilje prema Akcionom planu za implementaciju UNSCR 1325, kako bi se osigurala pravda za sve žrtve ratnog zločina i njihove porodice.
12. Evropska unija je pozdravila usvajanje nove Strategije za borbu protiv korupcije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije za period 2015-2019. te pozvala BiH da osigura dovoljna sredstva iz budžeta za njihovu provedbu.
13. Evropska unija je podstakla BiH da razvije koherentnu državnu sigurnosnu politiku, da potpiše i provede operativni sporazum sa Europol-om, da zaključi sporazum o saradnji sa Eurojust-om i da ubrza koordinaciju i saradnju između svih institucija u zemlji u borbi protiv organizovanog kriminala.
14. Evropska unija je naglasila značaj ostvarivanja kredibilnih rezultata u provođenju efikasnih istraga, krivičnog gonjenja i konačnih presuda u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala, uključujući i one na visokom nivou.

Ljudska prava i zaštita manjina

15. Evropska unija je naglasila značaj osiguranja punog poštivanja ljudskih prava, a posebno efikasnih politika borbe protiv diskriminacije. Evropska unija je podstakla BiH da ubrza napore na revidiranju Zakona o zabrani diskriminacije BiH i uskladi ga sa evropskim standardima, kao i da izradi cjelodržavnu strategiju za borbu protiv diskriminacije. EU je zatražila od Bosne i Hercegovine da dostavi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini.
16. Evropska unija je pozdravila usvajanje akcionih planova za provedbu presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetima Sejdić/Finci i Zorić.
17. Evropska unija je pozvala BiH da okonča praksu "dvije škole pod jednim krovom" koja vodi etničkoj segregaciji učenika u školama. EU je zatražila od Bosne i Hercegovine da dostavi detaljnije informacije o implementaciji zaključaka Konferencije ministara

obrazovanja u Bosne i Hercegovini.

18. Evropska unija je pozdravila imenovanje ombudsmana i pozvala na što brže usvajanje izmjena Zakona o ombudsmanu za ljudska prava BiH u skladu sa pariškim principima, kao i da se osiguraju potrebni finansijski i ljudski resursi za rad ombudsmana. Od Bosne i Hercegovine je zatraženo da dostavi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmanu Bosne i Hercegovine.
19. Evropska unija je pozvala nadležne vlasti u BiH da efikasno riješe pitanje govora mržnje i zločina iz mržnje koji su usmjereni na članove LGBTI zajednice i borbe za ljudska prava.
20. Evropska unija je pozdravila usvajanje Okvirne strategije za provedbu Konvencije o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini za period 2015-2018. te pozvala na veće učešće žena u politici.
21. Evropska unija žali zbog pogoršanja stanja i nazadovanja u oblasti slobode izražavanja, te poziva zemlju da adekvatno odgovori na slučajeve prijetnji novinarima. Evropska unija je izrazila zabrinutost u pogledu Zakona o javnom redu i miru u Republici Srpskoj.
22. Evropska unija je pozvala BiH da što prije riješi pitanje izbora upravnih odbora entitetskih radio-televizijskih servisa i osigura njihovu političku nezavisnost. Evropska unija je izrazila duboku zabrinutost u pogledu finansijske stabilnosti javnih radio-televizijskih servisa.

Romi

23. Evropska unija je pozdravila napredak u oblasti stambenog zbrinjavanja i upisa u matične knjige romske populacije, te pozvala vlasti u BiH da ubrzaju napore u oblasti zdravstvene zaštite, zapošljavanja i obrazovanja Roma. Evropska unija je naglasila značaj osiguranja efikasne socijalne inkluzije romske zajednice i pozvala na što hitniju provedbu adekvatnih mjera politike u skladu sa operativnim zaključcima seminara o socijalnoj inkluziji iz juna 2015. EU je zatražila od Bosne i Hercegovine da dostavi statističke podatke o inkluziji romske djece u obrazovanju i da informiše o planovima za poboljšanje efikasnosti i kapaciteta nadležnih tijela za monitoring. Takođe, Bosna i Hercegovina treba povećati budžetsku podršku romskoj zajednici.

Ekonomski kriterijum

24. EU je čestitala Bosni i Hercegovini na poboljšanom konsenzusu o prioritetima ekonomske politike, što se pokazalo kroz usvajanje Reformske agende i Zajedničkog akcijskog plana, uz dodatni napredak u konkretnim koracima prema provedbi, te kroz to što je Fiskalno vijeće usvojilo Globalni okvir za fiskalne politike i bilanse 2016.-2018.
25. EU je naglasila da je bitno u narednim mjesecima i godinama očuvati zamah u provedbi. U tom kontekstu je konstatovala da je Vijeće za vanjske poslove EU navelo da će značajan napredak u provedbi reformske agende biti neophodan da bi EU uzela u razmatranje aplikaciju BiH za članstvo.
26. EU je primijetila da je u Zajedničkim zaključcima o ekonomskom i finansijskom dijalogu između EU i zemalja Zapadnog Balkana i Turske, od 12.5.2015., u ocjeni Programa ekonomskih reformi (PER) Bosne i Hercegovine za 2015. godinu konstatovano da se taj PER sastoji od dva posebna i nekoordinisana entitetska dokumenta, a ne od koherentne,

sveobuhvatne i koordinisane sinteze mjera u cjelodržavnom okviru za sektorsku politiku.

27. EU je konstatovala da se čini da se u pripremama za PER za 2016. godinu - koji bi trebao biti gotov do kraja januara 2016. godine - u određenoj mjeri poštuje preporuka Vijeća da se poboljša koordinacija na svim nivoima vlasti, te da Bosna i Hercegovina u pripremama bolje koristi tehničku podršku koji pruža OECD.
28. Predstavnici EU su iznijeli i pozitivnu konstataciju da su mjere iz Reformske agende u skladu sa Zajedničkim zaključcima Vijeća za Bosnu i Hercegovinu. Stoga se usvajanje i provedba reformske agende i Zajedničkog akcijskog plana pozdravlja kao korisno i direktno značajno za pripremu PER-a za 2016. godinu, i zbog sadržaja i zbog poboljšane međuentitetske koordinacije.
29. EU je podsjetila vlasti u BiH da EU sa pažnjom prati tekuće razgovore između vlasti BiH i međunarodnih finansijskih institucija o potencijalnoj međunarodnoj finansijskoj podršci za strukturne reforme, takođe u kontekstu Reformske agende. Ukoliko bi BiH postigla dogovor sa Svjetskom bankom i MMF-om o programima srednjoročne podrške, to ne samo da bi otklonilo finansijske prepreke hitno potrebnim strukturnim reformama, nego bi omogućilo i stalni pristup važnim stručnim znanjima tih finansijskih institucija, između ostalog i u područjima od značaja za Reformsku agendu.

Popis stanovništva

30. EU je izrazila žaljenje zbog nepostojanja napretka u vezi rezultata popisa stanovništva i apelovala da više ne bude zastoja u provedbi preostalih operativnih koraka sa ciljem objave konačnih rezultata. Naglasili su da nepostojanje opipljivih rezultata može ugroziti cijeli popis i dovesti do toga da Međunarodna operacija za monitoring popisa ponovo razmotri svoju uključenost u ukupnom procesu.
31. EU je pozdravila imenovanje koordinatora za popis i direktora Agencije za statistiku, te je pozvala Vijeće ministara BiH da poduzme dodatne napore na postizanju konsenzusa među organima za statistiku.

Upravljanje javnim finansijama

32. EU je pozvala BiH da izradi cjelodržavni program reforme upravljanja javnim finansijama, koji je jasno povezan sa okvirom za ukupnu reformu javne uprave.
33. EU je pozvala BiH da usvoji i provede unutrašnju finansijsku kontrolu u javnom sektoru i akcione planove na državnom nivou i u RS, te je naglasila potrebu za usvajanjem preostalih propisa u oblasti kontrole upravljanja finansijama na entitetskom nivou.
34. EU je naglasila važnost osiguravanja pune koordinacije među vrhovnim institucijama za reviziju.

Pravda, sloboda i sigurnost

35. EU je pozdravila nedavno usvajanje nove strategije i okvirnog akcionog plana za integrisano upravljanje granicama za period 2015.-2018., ali je i pozvala BiH da hitno poduzme aktivnosti u sklopu mehanizma nadzora nakon liberalizacije viznog režima za

rješavanje slučajeva zloupotrebe azila, kroz nastavak kampanja informisanja javnosti i provedbu politika za bolju socijalnu i ekonomsku uključenost najosjetljivijih grupa stanovništva, uključujući Rome.

36. EU je pozdravila usvajanje strategije za sprječavanje i borbu protiv terorizma za period 2015.-2020. i podsjetila na važnost pojačane saradnje sa cijelim regionom Zapadnog Balkana na tom pitanju, naročito na borbi protiv trgovine oružjem, kao i sprječavanju i suzbijanju radikalizacije.
37. EU je ohrabrila BiH da donese pozitivnu odluku o ponudi Komisije za učešće u njenom Programu za oblast pravosuđa, kao i u Programu za oblast prava, ravnopravnosti i državljanstva.
38. EU je pozdravila obostrani interes, izražen na sastanku, za sklapanje sporazuma o saradnji između BiH i Evropske jedinice za pravosudnu saradnju (Eurojust). Predstavnici EU su izvijestili da Eurojust zbog problema vezanih za provedbu zakonodavstva o zaštiti podataka u BiH do sada nije mogao otvoriti pregovore o tom sporazumu o saradnji. Dodali su da će Eurojust početkom 2016. godine kontaktirati Ministarstvo pravde BiH sa ciljem iznalaženja načina za pokretanje tog procesa.

Trgovina, industrija, carine i oporezivanje

39. EU je ponovo izrazila svoj veliki interes da BiH ubrzo pristupi STO-u, čime će se učvrstiti ekonomske reforme i liberalizaciju trgovine u kontekstu procesa stabilizacije i pridruživanja EU.
40. Predstavnici EU su konstatovali da je u oblasti standardizacije ostvaren napredak, ali su istakli da još uvijek nisu ukinuti mnogi kontradiktorni obavezni standardi iz bivše Jugoslavije. Naglasili su da se mora osigurati bolja koordinacija i saradnja među nadležnim institucijama, te naveli da BiH treba da usvoji cjelodržavnu strategiju za infrastrukturu kvaliteta.
41. EU je pozvala na usvajanje okvira za politike u oblasti MSP-a za cijelu državu i na bolju koordinaciju postojećih i budućih inicijativa na državnom i entitetskom nivou. EU je pozvala na formiranje jedinstvenog ekonomskog prostora, čime bi se ukinula postojeća distorzija tržišta (npr. obaveza dvostruke registracije za kompaniju koja želi da radi u oba entiteta).
42. EU je zatražila informacije o trenutnom stanju državnih internih procedura za postizanje dogovora o nacrtu teksta sporazuma o Programu COSME pred njegovo potpisivanje.
43. EU je pozvala Bosnu i Hercegovinu da ubrza provedbu nove carinske politike i zakona o PDV-u, te da unaprijedi saradnju među poreskim upravama, između ostalog kroz zajedničku poresku reviziju. EU je zatražila primjerak revidiranog nacrtu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini, čije je usvajanje planirano za prvu polovinu 2016. godine. BiH je obavijestila Komisiju da očekuje pomoć u vidu twinning projekta za izradu provedbenih odredbi za carinsku politiku i zakone o PDV-u.
44. EU je ponovo izrazila zabrinutost da BiH treba uskladiti sa *acquis*-em svoju definiciju nezavisnih malih pivara, a naročito prag od 400.000 hl.

Unutrašnje tržište i konkurencija

45. Komisija je pozdravila usklađivanje zakonodavstva sa direktivama EU o javnim nabavkama iz 2004. godine, ali je podsjetila BiH da još uvijek nije urađeno usklađivanje sa novim direktivama iz 2014. godine. BiH treba osigurati da, za projekte koje finansira Evropska investicijska banka, podnosioci žalbi u postupcima javnih nabavki imaju pristup djelotvornim pravnim lijekovima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.
46. EU je pozdravila korake koje je Vijeće za državnu pomoć poduzelo sa ciljem usklađivanja zakonodavstva BiH sa *acquis*-em. Pozvala je BiH da obezbijedi potrebna rješenja za dostupnost finansijskih resursa potrebnih za rad Vijeća za državnu pomoć i njegovog sekretarijata na stabilnoj i trajnoj osnovi.
47. EU je pozvala BiH da nastavi usklađivanje svojih zakona o konkurenciji sa *acquis*-em EU i da usvoji procedure za bolji rad Konkurencijskog vijeća i djelotvornu primjenu konkurencije. EU je takođe postavila pitanje o pravu veto-a na etničkim osnovama u procesu odlučivanja Konkurencijskog vijeća.

Inovacije, informacijsko društvo i socijalne politike

48. EU je pozdravila usvajanje izmjena Zakona o radu u Federaciji BiH i primila k znanju usvajanje novog nacrtu Zakona o radu Vlade RS koji treba da prođe konsultacije sa socijalnim partnerima prije nego što bude usvojen u Narodnoj skupštini Republike Srpske.
49. EU je pozvala BiH da hitno olakša pristup tržištu rada, naročito mladima i ženama, time što će stvoriti pogodno okruženje za investicije i razvoj privatnog sektora. EU je zatražila od BiH da radi na razvoju autonomnog socijalnog dijaloga, modernizaciji zakona o radu i zdravlju i sigurnosti na radu i njihovom usklađivanju između entiteta. Naposljetku, EU je pozvala BiH da riješi pitanje visoke stope nezaposlenosti, naročito među mladima i pruži efikasnu podršku onima koji traže posao, te naglasila potrebu da se ravnopravnost polova uvrsti u sve oblasti reforme tržišta rada da bi se promovisalo zapošljavanje i ekonomske mogućnosti za žene.
50. EU je zatražila od BiH da provede reformu javnog zdravstva i osigura saradnju u planiranju politika između ustanova nadležnih za politike javnog zdravstva u entitetima.
51. EU je pozvala BiH da hitno pojača saradnju i usklađivanje pravnog okvira u oblasti obrazovanja, i naglasila potrebu da se osigura inkluzivan sistem obrazovanja bez razdvajanja i diskriminacije na etničkoj osnovi. EU je također naglasila potrebu da se ojača kapacitet agencija nadležnih za obrazovanje na državnom nivou za razvijanje standarda EU, uključujući osiguranje kvaliteta u obrazovanju i bolje usklađivanje obrazovanja sa zahtjevima tržišta rada. Naposljetku, EU je pozdravila usvajanje Akcijskog plana za usvajanje i provođenje Nacionalnog kvalifikacijskog okvira za period 2014.-2020.
52. EU je pozdravila učešće BiH u programu Horizon 2020 i pozvala BiH da ubrza napore na jačanju svojih kapaciteta za istraživanje i inovaciju na državnom nivou te da poveća učešće u akcijama istraživanja i inovacija vezano za društvene izazove, učešće malih i srednjih preduzeća, te naučnu izvrsnost općenito.
53. EU je postavila pitanja BiH u vezi usvajanja strategije o informacijskom društvu i

usklađivanja propisa o elektronskoj komunikaciji sa pravnim okvirom EU, te pozvala BiH da uvede broj za hitne slučajeve 112.

54. EU je također pozvala Bosnu i Hercegovinu da usvoji plan za osiguranje finansijske stabilnosti i političke nezavisnosti javnih emitera u zemlji i ohrabrila je da uloži znatne napore u razvoj elektronskih komunikacija. EU je izrazila žaljenje što je zemlja propustila međunarodni rok za prelazak na digitalno emitovanje i pozvala organe vlasti da hitno provedu tu mjeru.
55. EU je naglasila da je imenovanje generalnog direktora nezavisne Regulatorne agencije za komunikacije BiH potrebno obaviti u skladu sa zakonom i bez političkih intervencija.

Transport, energija, okoliš i regionalni razvoj

56. EU je pozdravila angažman Bosne i Hercegovine u pogledu Agende za povezivanje, uključujući i usvajanje Okvirne transportne politike za period 2015-2030. Naglasila je potrebu da se bez odlaganja započne sa radom na izradi cjelodržavne strategije u oblasti transporta kao i na takozvanim "soft mjerama" da bi se na samitu WB6 u Parizu na ljeto 2016 predstavili dobro pripremljeni projekti i mjere u toj oblasti te da bi se iskoristilo buduće finansiranje u okviru programa WBIF i državnog IPA programa. Pozvala je RS da prestane bojkotovati rad Državnog investicijskog odbora.
57. EU je pozvala BiH da poduzme hitne korake u definisanju cjelodržavne strategije u oblasti energije, što također čini dio Agende za povezivanje.
58. EU je ponovila svoj zahtjev u pogledu tržišta gasa, odnosno potrebu da se BiH na državnom nivou bez odlaganja uskladi sa Drugim i Trećim energetske paketa i time izbjegne posljedice ozbiljnog i upornog kršenja propisa, vezane za mjere iz člana 92. Ugovora o Energetskoj zajednici koje određuje Sekretarijat Energetske zajednice, te moguće naknadne mjere Evropske unije u skladu sa članom 6. Ugovora, kako je propisano u Odluci D/2015/10MC- EnC1 Ministarskog vijeća Energetske zajednice usvojenoj u oktobru 2015. EU očekuje od Bosne i Hercegovine da je informiše o proceduri izrade nacrti i relevantnih pravnih akata.
59. EU je pozvala BiH da uskladi svoje zakonodavstvo iz oblasti električne energije na državnom i entitetskom nivou sa zahtjevima Trećeg energetske paketa. S tim u vezi je ohrabrila BiH da poduzme napore i iskoristi podršku Sekretarijata Energetske zajednice da dovrši preuzimanje Trećeg energetske paketa i usvoji usklađene propise u što je moguće kraćem roku. EU je zatražila od Bosne i Hercegovine da dostavi relevantne nacрте zakona.
60. EU je izrazila svoja očekivanja da će efektivna liberalizacija snabdijevanja električnom energijom polučiti značajnije rezultate nakon što razdvajanje i deregulacija koje zahtjevaju novi propisi budu u potpunosti provedeni.
61. EU očekuje od BiH da završi sa ispunjavanjem obaveza prema Energetskoj zajednici koje se odnose na dovršavanje i usvajanje državnih akcionih planova za energetske efikasnost i obnovljivu energiju do kraja juna 2016. godine, te da pozitivno okonča otvorene postupke

---

¹ https://www.energy-community.org/portal/page/portal/ENC_HOME/DOCS/3854273/MC-2015_Dec_2015-10-MC-EnC_Decision_on_Bosnia_and_Herzegovina_Case_Gas_Law.pdf

u vezi kršenja propisa iz oblasti energije.

62. EU je pozvala BiH da uspostavi usklađeni pravni okvir i cjelodržavnu strategiju za okoliš, koja će preventivno rješavati pitanja u sektorima upravljanja otpadom, kvalitete vode i zaštite prirode, te da ojača svoje administrativne kapacitete i sisteme za monitoring. Također je naglašeno da investicije u projekte iz oblasti hidroenergije trebaju osigurati da se poštuju obaveze iz procjene uticaja na okoliš, propisi iz oblasti vode i zaštite prirode.
63. EU je preporučila da nakon usvajanja Sporazuma o klimatskim promjenama u Parizu u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), Bosna i Hercegovina treba započeti sa provođenjem svog državnog doprinosa. Također je potrebno uspostaviti usklađen pravni okvir i cjelodržavnu strategiju za rješavanje pitanja klimatskih promjena.
64. EU je ponovila svoj zahtjev da BiH treba pojačati napore na usklađivanju sa *acquis*-em EU u svim oblastima transporta, te da se treba posebno posvetiti rješavanju pitanja sigurnosti na cestama i otvaranju pristupa željezničkoj infrastrukturi za domaće operatere.

Poljoprivreda i ribarstvo

65. EU je naglasila važnost usvajanja državne višegodišnje strategije za ruralni razvoj, akcionog plana i višegodišnjih budžeta, te uspostavljanja državnih struktura za predpristupnu pomoć poljoprivrednom sektoru putem Instrumenta predpristupne pomoći za ruralni razvoj (IPARD).
66. EU je pozdravila napredak u oblasti veterinarstva, fitosanitarnih pitanja i sigurnosti hrane što je omogućilo izvoz mliječnih proizvoda i krompira iz BiH u EU. Ohrabrila je BiH da nastavi sa modernizacijom i jačanjem svojih kapaciteta u tim oblastima, naročito u pogledu inspeksijskih službi i laboratorija, te da se pripremi za predstojeću misiju Ureda za hranu i veterinarstvo EU u 2016. godini.